

ניצוץ קודש

פנינים יקרים מרבותינו הקדושים לבית
 • פרמישלאן • נדבורנא • קרעטשניף •
 ויוצ"ח זי"ע ועכי"א

פרשת משפטים תשפ"ה

היא ע"י שלא יקמץ בהוצאות שבת ויו"ט, וזה שהטמין הכתוב ברמז 'רק שבתו יתן', 'רק' למעט, כמ"ש (ירושלמי, ברכות ס"ז): "אכין ורקין מיעוטיין", רצ"ל שאם ימעט בנתינה לצרכי שבת, אל תקרי שְׁבַתוֹ אלא שְׁבַתוֹ, אזי יצטרך ח"ו לבזבז מעותיו על 'ורפא ירפא', ומכלל הן אתה שומע לאו.

(דבר חיים - לכ"ק אדמו"ר הרה"ק ר' חיים מרדכי רוזנבוים זצוק"ל מנדבורנא)

ונקרב בעל הבית אל האלקים אם לא שלח ידו במלאכת

רעהו (כב, ז)

בשם הרה"ק מהר"ם מפרימישלאן זי"ע, במה יקרב בעל הבית אל עבודת השם יתברך, אם לא שלח ידו במלאכת רעהו, היינו אם לא עשה שום רעה חס ושלום, ועושה בידו צדקה וגמילת חסד, בזה הוא קרוב להשם יתברך.

(דברי מאיר החדש - לרבינו הרב הקדוש הרבי רבי מאיר'ל זצוק"ל מפרימישלאן)

ובשר בשדה טריפה לא תאכלו לכלב תשליכון אותו (כב, ל)

בדרך רמז לעובדא הידועה מזה"ק מוהר"ם מנדבורנא זי"ע, א, שציוה למורה הוראה שהתיר לו איזה שאלה שיאכל הוא ראשונה, כי אם הוא בעצמו אינו אוכל גם לאחרונה לא יאכל, וזהו ובשר בשדה וגו' לא תאכלו, שאם אתה לא תאכל גם לאחרים לא תאכילו אלא לכלב תשליכון אותו ודו"ק.

(תורת חיים ואמונה - לכ"ק אדמו"ר הרה"ק ר' צבי הירש רוזנבוים זצוק"ל מקרעטשניף)

ואנשי קודש תהיון לי ובשר בשדה טרפה לא תאכלו (כב, ל)

לכאורה יפלא הקשר בין שני חלקי הפסוק, שהרי אותם אשר בשם "אנשי קודש" יכוננו בודאי לא יגיעו עד לאזהרת אכילת טריפה. ברם יתכן הרמז בזה, מה שכתבו התוס' בכמה דוכתי בש"ס (גיטין ז: ד"ה והשתא, ועוד) דבמידי דאכילה אין הקב"ה מביא תקלה לידי צדיקים, דעל הצדיק יש שמירה עליונה שלא יכשל במידי דאכילה. וזשאה"כ "ואנשי קודש תהיון לי" אז יהיה עליכם שמירה מאת הבוב"ה שלא תכשלו במידי דאכילה אפילו בשוגג ובאונס "ובשר בשדה טריפה לא תאכלו".

(נחל יצחק - לכ"ק אדמו"ר הרה"ק ר' יצחק אייזיק רוזנבוים זצוק"ל מזוטשקא)

כי תקנה עבד עברי (כא, ב)

י"ל דהאיש הישראלי אשר נשאו לבו אותו להתקרב לעבודת הקודש, העצה היעוצה הוא שיזכור תמיד דברי חכמינו (אבות ד, א) העולם הזה דומה לפרוזדור בפני העולם הבא, התקן עצמך בפרוזדור כדי שתכנס לטרקלין, שיחשוב בכל עת חשבוננו של עולם שהעולם הזה הוא עולם עובר, ועולם הבא הוא עולם נצחי, ואיך יוכל להחליף חיי שעה בחיי עולם, ועל ידי זה יתאמץ לסגל לעצמו מצוות ומעשים טובים ולתקן לו חלוקא דרבנן לעולם הבא בגן עדן, וזהו כי תקנה עבד, הרוצה להקנות אח עצמו להשי"ת לעבד ולעשות רצונו יתברך, עברי, פירוש שיזכור תמיד בכל עת שהעולם הזה הוא עולם עובר וחולף, ועל ידי זה יתקן לעצמו חלוקא דרבנן לעולם הבא.

(שפתי ראם - לכ"ק אדמו"ר הרה"ק ר' אשר מרדכי ראזענבוים זצוק"ל מקליוולאנד - סטראזניץ)

אם בגפו יבא בגפו יצא אם בעל אשה הוא ויצאה אשתו עמו

(כא, ג)

ונראה לע"ד לפרש ע"ד דאיתא בס' נועם אלימלך עה"פ שש שנים יעבוד רמז לשנותיו של אדם, היינו השש עשיריות של שניו צריך לעבוד עבודה רבה ובשביעית יצא לחפשי חנם, אז אין צריך עבודה בכח רק שהוא ממילא דבוק בו יתברך, והוא חפשי מיצר הרע ומכל גשמי העולם הזה. ובזה נוכל לומר, אם בגפו יבא היינו ריק מכל בלי תורה, בא כל הששים שנה, כי ידוע אשר התורה נמשלה לאשה ע"ד אשת חיל מי ימצא, וזהו אם בגפו יבא בלי תורה, בגפו יצא בלי תורה, ואם בעל אשה הוא, היינו שהרכיש לעצמו תורה, אזי ויצאה אשתו היא התורה תצא עמו לעוה"ב, כמו בהתהלך תנחה אותך ובשכבך בקבר תשמור עליך, כי התורה מגינא ומצלי והתורה ישמור אותו בעולם הזה ובעולם הבא, ויעזור השי"ת שנזכה ללמוד וללמד תורה לשמה אכי"ר.

(תולדות אהרן משה - לכ"ק אדמו"ר הרה"ק ר' אהרן משה לייפער זצוק"ל מחוסט)

רק שבתו יתן ורפא ירפא (כא, יט)

עצה לאדם שלא יצטרך ח"ו להוציא כספו על רופאים ורפואות,

סיפורים ועובדות מרבינו הקדוש הרבי ר' מרדכי'לע מנדבורנא זצוק"ל - ראש השלשלת לבית נדבורנא

רבינו הקדוש נפטר ביום א' דסוכות כידוע, ביום ב' דסוכות דההיא שעתא פתח אחיו הקדוש מרן ר"ר ארון לייב מנדבורנא זי"ע את חלון חדרו (בעיר נדבורנא) והריח בחוטמו ואמר "מריח אני אויר מגושם כזה שכל זמן שאחי הקדוש היה בחיים לא היה אפשר להיות אויר כזה בעולם מי יודע מה קרה אתו".

(גדולת מרדכי)

רבינו לא היה נוהג כפי המנהג בכל תפוצות ישראל להקריא העליות כל אחד בנפרד בעת קריאת התורה אלא כאשר נכנס לבית המדרש לפני התפילה היה מסתובב ומחלק את העליות, והיה אומר אתה תהיה כהן ואתה לוי וכו' וכו', ואח"כ היה אומר הגבאי יעמוד כהן יעמוד לוי יעמוד שלישי וכו'.

(אורות מרדכי)

הרבי ר' מרדכי'לע היה פעם בעיר סעליש אצל הרה"ק ר' שמעלקא מסעליש, וכיבדו ב'אייער-קיכל', והביט הרבי ר' מרדכי'לע על המזונות ואמר שלא יוכל לאכלם, לפי שלא נעשו בטהרה, ואמר לו ר' שמעלקא בלשונו, רבי לעבן, המופת לא הצליח הפעם, שאת המזונות עשתה הרבנית, והיא כבר בימי זקנתה, ושוב לקח הרבי ר' מרדכי'לע את המזונות לידו, ונענה ואמר, הם לא נעשו בטהרה, ואז שלחו לקרוא לרבנית ונתברר שבאותו היום לא חשה הרבנית בטוב, ובקשה מאחת ממקורביה שתסייע לה באפיית המזונות.

(להבות אש)

איש אחד שהיה פעם אצל רבינו בשבת

ושמע שרבינו אמר את פרשת העקידה, אבל לא אמר את התחינה שקודם העקידה, וזה היה לפלא בעיניו כי עד אז לא שמע על שום מנהג או טעם לזה. כאשר בא לקחת ברכת פרידה מרבינו, אמר לו רבינו: אתה יודע שבשבת אין אומרים התחינה שלפני העקידה, וכמו כן את הרבנו של עולם לאחר העקידה אין אומרים. האיש עמד ומשתומם על רוח קדשו של רבינו שהרגיש את מחשבתו.

(איש יהודי)

רבינו היה תמיד עומד ומוזהיר לכל אלו שהסתופפו בצילו ולכל מקורביו שיקפידו מאד ללמוד חומש עם פירש"י, וילמדו היטב עד שידעו כל פסוק ופסוק היכן הוא כתוב בתורה ובאיזה פרשה, שהוא סגולה ליראת שמים. ומבלעדי זה יכול ח"ו לגרום לירידה ביראת שמים עד כדי ירידה מדרך התורה ר"ל, ומרגלא בפומיה שהכיר כמה גדולי ישראל שראה אותם נחמצים לעת זקנתם וירדו ל"ע מהדרך הישר רח"ל, וכל זאת מפני שלא הקפידו בלימוד חורש"י, ואם היו לומדים חורש"י לא היו באים לידי כך.

(אורות מרדכי)

דרכו של הרה"ק מוהר"מ מנדבורנא זצלה"ה היה, כשנסע מביתו לאיזה מקום, לקח אתו את כל ספריו שבהן למד, ולא למד כלל בספר שאינו שלו, וגם הקפיד מאד מאד שלא ילמדו בספריו, וכמעט אפילו בניו ולפני נסיעה ארז בעצמו את ספריו בשק של עור מיוחד, (הנקרא טלימוניק) ואחד מבניו

עפ"י גורל עזר לו לאחוז בשק הנ"ל בעת אריזת הספרים. ובניו סיפרו שבעת אריזת הספרים שרר פחד ואימה כזאת, שכמעט שהיו צריכים לומר ווידוי לפני עבודה זאת, כי הרגישו שעוד מעט ופרחה נשמתן מגודל האימה. פעם אחת עלה הגורל לבנו הרה"ק מוהר"מ מקרעטשניף, שהוא יעזור לאביו הק' לאחוז השק באריזת הספרים. והנה כאשר נסע אביו מביתו, הבחין הרה"ק ר' מאיר, שהספר שו"ת מהרי"ל שאביו משתמש בו נשכח בביתו. ומגודל החשיבות ללמוד פעם בספר מספרי אביו הק', נתן בו עיונו במקצת, ושם אותו במקום מוצנע, ולמחרת כשנכנס לחדר אביו הק' וביקש לעיין עו"פ בספר הנ"ל, וחיפש אותו במקום שהצניעו, ואיננו, וצמרמורת עבר בכל גופו אנא אברח מצערן של אבא, והלא כל החטא יהיה תלוי רק בי, כי היה המסייע בעת האריזה, ומה יאמר אביו שהספר החשוב אצלו שמשתמש בו נעלם, וכן עבר עליו כל העת שאביו הק' לא היה בביתו, ימים ולילות בפחד ובלהות. והנה כאשר חזר אביו הק' מוהר"מ מנדבורנא מנסיעתו, רעדה וצמרמורת חלפה עליו, כשהוא רואה את הספר מהרי"ל בין שאר ספרי אביו הק'.

ופתאום נענה אביו הק' ואמר שמע בני, פלא גדולה, כשנסעתי מביתי שכחתי את הספר שו"ת מהרי"ל והיה לי צער ועגמו"נ גדול, כי היה נצרך לי מאד, והנה בא מלאך אחד, והביא אותו למקום ששהית, ויהי לפלא.

(רזא דעובדא)

הגליון נתרם לע"נ האשה החשובה מרת מלכה בת הר"ר יהושע צבי איזאק ע"ה
הלכה לעולמה ל' אדר א' תשמ"ו

